

1598 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet tot naturalisatie van *Johannes Albertus Willem Born* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 23 Maart 1950.

JULIANA.

1598 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Johannes Albertus Willem Born* en 19 anderen, di- aan Ons een verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wa- betreft de in artikel 2 genoemden voor zoveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Augustus 1949 (*Staatsblad* No. J 359);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Johannes Albertus Willem Born*, geboren te Rotterdam (Zuid- holland) 28 Mei 1923, cantinebeheerder, wonende te Schiedam, provincie Zuidholland;
- 2°. *Abel van der Burgh*, geboren te Zuid-Beijerland (Zuidholland) 4 December 1876, zonder beroep, wonende te Zuidland, provin- cie Zuidholland;
- 3°. *Maria Ida Deussen*, geboren te Honnef (Duitsland) 18 Februari 1924, onderwijzeres, wonende te Venlo, provincie Limburg;
- 4°. *Katharina Fraenkel*, geboren te Bertlijn-Schöneberg (Duitsland) 31 Januari 1893, correspondent, wonende te Amsterdam, pro- vincie Noordholland;
- 5°. *Franz Gerhartl*, geboren te Wenen (Oostenrijk) 15 Juni 1911, magazijnchef, wonende te Diepenveen, provincie Overijssel;
- 6°. *Theodor Thomas Ieczak*, geboren te Bövinghausen, thans Dortmund (Duitsland) 11 October 1918, mijnwerker, wonende te Heerlen, provincie Limburg;
- 7°. *Helena Lennartz*, geboren te Echt (Limburg) 15 December 1912, winkelierster, wonende te Echt, provincie Limburg;
- 8°. *Maria Kornelia Lennartz*, geboren te Waldfeucht (Duitsland) 25 September 1909, winkelierster, wonende te Echt, provincie Limburg;
- 9°. *Wilhelm Lennartz*, geboren te Waldfeucht (Duitsland) 6 Februari 1876, landbouwer en caféhouder, wonende te Echt, provincie Limburg;
- 10°. *Alice Isabella Meijer*, weduwe van *Carl Cahn*, geboren te Aken (Duitsland) 16 Juli 1883, zonder beroep, wonende te Djacarta (Indonesië);

- 11°. *Gerhard Pieck*, geboren te Berlijn (Duitsland) 15 November 1901, confectie-fabrikant, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland;
- 12°. *Stephan Reichsthaler*, geboren te Neurenberg (Duitsland) 14 September 1912, fabrikant van electrotechnische artikelen, wonende te Amsterdam, provincie Noordholland;
- 13°. *Izrael Rosican*, geboren te Wilno (Polen) 16 September 1905, musicus, wonende te Hilversum, provincie Noordholland;
- 14°. *Hermann Schliesser*, geboren te Kolomyi (Oostenrijk) 30 Maart 1907, confectionnair, wonende te Amsterdam, provincie Noord- holland;
- 15°. *Wilhelm Konrad Paul Schöffel*, geboren te Viersen (Duitsland) 10 Maart 1894, bedrijfsleider, wonende te Venlo, provincie Limburg;
- 16°. *Fritz Jeanot Ukstin*, geboren te Dinsdorf (Letland) 15 Juli 1895, handelsreiziger, wonende te Rotterdam, provincie Zuidholland.

Artikel 2

Met afwijking, voor zoveel nodig, van het bepaalde bij artikel 3, tweede en vierde lid, aanhef en onder 2°. en 3°. der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* No. 268) op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 6 Augustus 1949 (*Staatsblad* No. J 359), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Emil Curt Gatowinas*, geboren te Rotterdam (Zuidholland) 10 Juli 1918, machine-bankwerker, wonende te Rotterdam, provincie Zuidholland;
- 2°. *Günter Holländer*, geboren te Dusseldorf (Duitsland) 25 De- cember 1925, bankbeambte, wonende te Utrecht, provincie Utrecht;
- 3°. *Henryk Franciszek Kubaszewicz*, geboren te Sochocin (Polen) 15 Juli 1912, fabrieksarbeider, wonende te Eindhoven, provincie Noordbrabant;
- 4°. *Jozef Witkowski*, geboren te Torun (Polen) 9 Maart 1924, arbeider in een schoenfabriek, wonende te Dongen, provincie Noordbrabant.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na die van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de aand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

1598 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambts- berichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Johannes Albertus Willem Born en 19 anderen, moge de onderge- tekende het volgende aantekenen.

Johannes Albertus Willem Born, voorgedragen in artikel 1, onder 1°, werd in 1923 te Rotterdam geboren en bezit de Belgische nationaliteit. Hij onderscheidt zich in niets van een geboren Neder- lander. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij zich goed gedragen. Hij beheert een cantine en heeft voldoende middelen van bestaan.

De verzoeker, Abel van der Burgh, voorgedragen in artikel 1, onder 2°, bezat door geboorte de Nederlandse nationaliteit. Hij vertrok in 1903 naar Noord-Amerika, ging daarna naar Canada en nam in 1908 de Canadeese nationaliteit aan. In 1919 keerde hij voor- goed naar ons land terug. Hij vestigde zich als tuinder in Zuidholland

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

en huwde enkele jaren later een Nederlandse vrouw. Uit het huwelijk zijn twee dochters geboren, die een Nederlandse opvoeding genoten hebben. Verzoeker, die gedurende de bezetting zijn Nederlandse afstamming niet verloochend heeft, leeft van de opbrengst van zijn kapitaal.

De verzoekster, voorgedragen in artikel 1, onder 3°, genaamd Maria Ida Deussen, werd in 1924 te Honnef (Duitsland) geboren. Van haar eerste levensjaar af woont zij in ons land. Zij werd hier te lande opgevoed en kan geacht worden te zijn ingeburgerd. Gedurende de oorlogsjaren heeft zij zich gedragen, zoals van een toekomstige Nederlandse mocht worden verwacht. Zij is werkzaam als onderwijzeres.

De staatloze verzoekster, Katharina Fraenkel, voorgedragen in artikel 1, onder 4°, werd in 1893 te Berlijn (Duitsland) geboren. Zij kwam in 1922 naar ons land en bleef sindsdien hier gevestigd. In 1943 is zij ondergedoken, ten einde aan deportatie te ontkomen. Als correspondentie voorziet zij in haar onderhoud.

Franz Gerhartl, voorgedragen in artikel 1, onder 5°, werd in 1911 te Wenen (Oostenrijk) geboren. Toen hij acht jaar oud was, kwam hij met een kindertransport naar ons land, waar hij een Nederlandse opvoeding kreeg. Hij huwde met een Nederlandse vrouw en kan geacht worden in geest en leven Nederlander te zijn geworden. Gedurende de oorlogsjaren werd hij voor Duitse militaire dienst opgeroepen. Hij wist zich hieraan een tijdlang te onttrekken door ziekte te simuleren. In 1943 werd hij na een strenge keuring in het Duitse leger ingelijfd. Door zich voor apotheker uit te geven kon hij bewerkstelligen, dat hij bij de geneeskundige dienst geplaatst werd. In September 1944 zag hij kans te deserteren en naar zijn woonplaats terug te keren. Alhier stond hij tot aan de bevrijding in contact met de illegaliteit, die hem van distributiebescheiden voorzag. Verzoeker is met een Nederlandse vrouw gehuwd, die hem vier kinderen geschonken heeft. Als magazijnchef heeft hij een bestaan voor zich en de zijnen.

Theodor Thomas Iesczak, voorgedragen in artikel 1, onder 6°, werd in 1918 te Bövinghausen, thans Dortmund (Duitsland) geboren en bezit de Poolse nationaliteit. In 1930 vestigde hij zich voorgoed in ons land. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw en kan worden geacht te zijn ingeburgerd. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij een loyale houding aangenomen ten opzichte van het land van inwoning. Als mijnwerker kan hij in zijn onderhoud voorzien.

De verzoekster, Helena Lennartz, genoemd in artikel 1, onder 7°, is in Nederland geboren. Zij wordt gelijktijdig met haar zuster Maria Kornelia Lennartz en met haar vader Wilhelm Lennartz, genoemd onderscheidenlijk in artikel 1, onder 8° en 9°, ter naturalisatie voorgedragen. De vader, die reeds in 1912 uit het Pruisische staatsverband werd ontslagen, vestigde zich dat jaar voorgoed in Nederland. Gedurende de oorlogsjaren heeft het gezin zich gedragen, zoals het gros van de Nederlandse bevolking. Wilhelm Lennartz heeft als landbouwer en caféhouder een behoorlijk bestaan, terwijl de beide dochters bovendien nog een winkel drijven.

De verzoekster, Alice Isabella Meyer, weduwe van Carl Cahn, genoemd in artikel 1, onder 10°, werd in 1883 te Aken (Duitsland) geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Zij vestigde zich in 1933 in Indonesië en heeft daar sedertdien woonplaats gehad. Hoewel zij van Duitse afstamming was, werd zij op 6 November 1940 door de Gouverneur-Generaal tot niet-vijandelijk onderdaan verklaard. Verzoekster bleef buiten de kampen, doch heeft geen gunsten van de Japanners aangenomen. Zij heeft voldoende inkomsten.

De in artikel 1, onder 11°, genoemde verzoeker, genaamd Gerhard Pieck, werd te Berlijn (Duitsland) geboren in 1901 en woont sedert 1933 in ons land. Gedurende de bezettingsjaren vertoefde hij een tijdlang in het kamp Westerbork. Door zijn langdurig verblijf hier te lande en zijn omgang met Nederlanders voelt verzoeker zich in geest en leven Nederlander. Hij heeft zich als confectiefabrikant een behoorlijk bestaan verworven.

De staatloze verzoeker, Stephan Reichsthaler, voorgedragen in artikel 1, onder 12°, werd in 1912 te Neurenberg (Duitsland) geboren. Hij is sinds 1937 in Nederland woonachtig en voelt zich in onze gemeenschap opgenomen. In 1940 was hij vennoot in een firma, welke transformatoren fabriceerde. Door de Duitsers gedwongen om als vennoot uit te treden, bleef hij desondanks in de zaak werkzaam, tot hij in 1943 moest onderduiken. Na de bevrijding heeft verzoeker een nieuwe transformatorfabriek opgericht.

De staatloze verzoeker Izrael Rosican, voorgedragen in artikel 1, onder 13°, werd in 1905 te Wilno (Polen) geboren. In 1933 vestigde hij zich in Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken gewoond heeft. Hij heeft zich aan de Nederlandse verhoudingen aangepast. In 1942 is hij met zijn echtgenote moeten uitwijken naar Zwitserland. Spoedig na de bevrijding keerden de echtelieden naar Nederland terug. Verzoeker heeft zich als radio-musicus een bestaan verworven.

De staatloze verzoeker Hermann Schliesser, voorgedragen in artikel 1, onder 14°, werd in 1907 te Kolomyi (Oostenrijk) geboren. Hij vestigde zich in 1939 in ons land en gevoelt zich in geest en leven Nederlander. Gedurende de oorlogsjaren was hij geïnterneerd in het kamp Westerbork. Sedert October 1946 is hij directeur van de N.V. "Netex modellen". Zowel verzoeker als zijn echtgenote zijn mode-ontwerpers van internationale reputatie. Het Ministerie van Economische Zaken verzocht deze aanvraag bij voorrang te behandelen.

De verzoeker Wilhelm Konrad Paul Schöffel, genoemd in artikel 1, onder 15°, werd in 1894 te Viersen (Duitsland) geboren en bezit de Duitse nationaliteit. Hij vestigde zich in 1936 in ons land; sindsdien heeft hij hier onafgebroken woonplaats gehad. Hij gevoelt zich Nederlander en heeft zich gedurende de oorlogsjaren dienovereenkomstig gedragen. Hij steunde vervolgd en gaf gelegenheid tot luisteren naar verboden zenders. Als bedrijfsleider van een meubelfabriek heeft hij genoegzame inkomsten.

Fritz Jeanot Ukstin, voorgedragen in artikel 1, onder 16°, werd in 1895 te Dinsdorf (Letland) geboren. Hij is zonder nationaliteit. Verzoeker vestigde zich in 1917 voorgoed in ons land, heeft zich aan de Nederlandse leefwijze aangepast en is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Tijdens de oorlog heeft hij een loyale houding aangenomen ten opzichte van het land van inwoning. Adressant verdient als handelsreiziger het brood.

De verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 1°, Emil Curt Gato-winas, is te Rotterdam geboren uit het huwelijk van een vader van Litause en een moeder van Nederlandse herkomst. Hij wordt geacht zonder nationaliteit te zijn. Requestant heeft steeds in Nederland gewoond. Hij kreeg een Nederlandse opvoeding en onderscheidt zich in niets van een geboren Nederlander. In Februari 1939 werd hij als dienstplichtige ingelijfd. Gedurende de oorlogsdagen in Mei 1940 nam hij aan de Grebbelinie deel aan de verdediging van ons land. Als zoveel andere landgenoten heeft verzoeker daarna voor de Duitsers moeten werken. Hij heeft dit werk niet gezocht en gepoogd zich er aan te onttrekken. Ten slotte is hij in het kader van de arbeidsinzet naar Duitsland gezonden. Hij keerde in Juni 1945 naar Rotterdam terug en is, na enige tijd zonder werk te zijn geweest, thans als machine-bankwerker in betrekking.

Günter Holländer, voorgedragen in artikel 2, onder 2°, is te Dusseldorp (Duitsland) geboren. Toen hij elf jaar oud was, kwam hij naar Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken woonachtig is geweest. Hij ontving een groot deel van zijn opleiding in ons land en heeft getoond in Nederlandse zin te denken en te handelen. Gedurende de oorlogsjaren heeft hij deelgenomen aan het verzet. Hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw en thans als bankbeambte werkzaam.

De verzoeker Henryk Franciszek Kubaszewicz, voorgedragen in artikel 2, onder 3°, is van Poolse herkomst. Geboren te Sochocin (Polen) in 1912, werd hij in 1939 bij het Poolse leger ingelijfd. Hij nam deel aan de verdediging van zijn vaderland en week na de capitulatie via Hongarije en Joegoslavië naar Frankrijk uit. Daar te lande trad hij in dienst van het inmiddels gevormde Poolse leger, waarmede hij in Juni 1940 naar Engeland overstak. Daarna nam hij deel aan de invasie in Europa en de bevrijding van ons land. Na zijn demobilisatie heeft hij zich in Nederland gevestigd. Hij is gehuwd met een van origine Nederlandse vrouw. Verzoeker is werkzaam bij de N.V. Philips te Eindhoven.

De verzoeker Jozef Witkowski, voorgedragen in artikel 2, onder 4°, werd in 1924 te Torun (Polen) geboren en bezit de Poolse nationaliteit. Verzoeker ontvluchtte, toen hij vijftien jaar oud was, zijn land, verbleef tot 1942 in Frankrijk en begaf zich daarna via Spanje naar Engeland, waar hij in militaire dienst trad. Hij nam deel aan de invasie in Europa en aan de bevrijding van ons land. In 1946 vestigde hij zich in Nederland. Verzoeker, die met een Nederlandse vrouw gehuwd is, voorziet als arbeider in een schoenfabriek in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den lande bewezen diensten voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht, terwijl de omstandigheid, dat de in dit artikel, onder 3° en 4°, genoemde verzoekers niet voldoen aan het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 2°, der wet van 12 December 1892 (Staatsblad No. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, geen bezwaar voor hun naturalisatie behoeft op te leveren.

Ten aanzien van allen geldt, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij hun nationaliteit door de voorgestelde naturalisatie zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
WIJERS.